

STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA Nru 16/23

il-Lussemburgu, 26 ta' Jannar 2023

Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-Kawża C-205/21 | Ministerstvo na vatreshnite raboti (Registrazzjoni ta' data bijometrika u ġenetika mill-pulizija)

Il-ġbir sistematiku tad-data bijometrika u ġenetika ta' kull persuna mixlija għall-finijiet tar-registrazzjoni tagħha mill-pulizija huwa kuntrarju għall-htieġa li tiġi żgurata protezzjoni ikbar fir-rigward tal-ipproċessar ta' data sensittiva ta' natura personali

Fil-kuntest ta' proċeduri kriminali għal frodi fiskali mibdija mill-awtoritajiet Bulgari, V. S. giet mixlija għall-partecipazzjoni allegata tagħha fi grupp kriminali organizzat, ikkostitwit bi skop ta' lukru, għat-twettiq ta' reati b'mod miftiehem fit-territorju Bulgaru. Wara li hija giet mixlija, il-pulizija Bulgara talbet lil V. S. tissottometti ruħha għall-ġbir tad-data tal-marki tas-swaba' u fotografika tagħha għall-finijiet tar-registrazzjoni tagħha u għal tehid ta' kampjun għall-istabbiliment tal-profil tad-DNA tagħha. V. S. opponiet dan il-ġbir.

Billi bbażaw ruħhom fuq il-leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi r-“registrazzjoni mill-pulizija” ta' persuni mixlija għal reat kriminali intenzjonali suġġett għal prosekuzzjoni *ex officio*, l-awtoritajiet tal-pulizija talbu lill-iSpetsjaliziran nakazatelen sad (il-Qorti Kriminali Speċjalizzata, il-Bulgarija) tawtorizza l-eżekuzzjoni forzata tal-ġbir tad-data ġenetika u bijometrika ta' V. S. Huma biss il-kopji tad-digriet tal-att ta' akkuża tagħha u tar-rifjut tagħha għall-ġbir tad-data tagħha li ġew annessi mar-rikors tal-awtoritajiet tal-pulizija.

Din il-qorti kellha dubji dwar il-kompatibbiltà tal-leġiżlazzjoni Bulgara applikabbli għal din ir-“registrazzjoni mill-pulizija” mad-Direttiva 2016/680¹, moqrija fid-dawl tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (iktar 'il quddiem il-“Karta”), u, konsegwentement, ressqet talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja.

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Ġustizzja tippreċiża, qabelxejn, il-kundizzjonijiet li fihom l-ipproċessar ta' data bijometrika u ġenetika mill-awtoritajiet tal-pulizija jista' jitqies li huwa awtorizzat mid-dritt nazzjonali, fis-sens tad-Direttiva 2016/680. Sussegwentement, hija tiddeċiedi dwar l-implimentazzjoni tar-rekwiżit, imsemmi f'din id-direttiva, dwar l-ipproċessar ta' data ta' kategorija ta' persuni li fir-rigward tagħhom hemm raġunijiet serji sabiex jitqies li dawn huma involuti f'reat kriminali u fuq ir-rispett tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva kif ukoll tal-prinċipju ta' preżunzjoni ta' innoċenza fil-każ fejn il-leġiżlazzjoni nazzjonali tippermetti lill-qorti nazzjonali kompetenti tawtorizza l-ġbir forzat ta' din id-data, meqjusa bħala “sensittiva” mil-leġiżlatur tal-Unjoni. Fl-aħħar nett, hija tindirizza l-kwistjoni tal-kompatibbiltà tal-leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-ġbir sistematiku ta' din id-data mad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2016/680 li jirrigwardaw l-ipproċessar tagħha, fid-dawl tal-prinċipji applikabbli għaliha.

¹ Direttiva (UE) 2016/680 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni ta' persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali mill-awtoritajiet kompetenti għall-finijiet tal-prevenzjoni, l-investigazzjoni, is-sejbien jew il-prosekuzzjoni ta' reati kriminali jew l-eżekuzzjoni ta' pjeni kriminali, u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li tħassar id-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2008/977/ĠAI (ĠU 2016, L 119, p. 89, rettifika ĠU 2018, L 127, p. 6).

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

Qabel kolloxx, il-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata li d-Direttiva 2016/680, moqrija fid-dawl tal-Karta ², għandha tiġi interpretata fis-sens li **l-ipproċessar ta' data bijometrika u ġenetika mill-awtoritajiet tal-pulizija** fid-dawl tal-attivitajiet ta' investigazzjoni tagħhom, għall-finijiet tal-ġlieda kontra l-kriminalità u għaž-żamma tal-ordni pubbliku, huwa awtorizzat mid-dritt nazzjonali, sa fejn dan tal-aħħar jinkludi **bażi legali suffiċjement ċara u preċiża** sabiex jiġi awtorizzat l-imsemmi pproċessar. Il-fatt li l-att leġislattiv nazzjonali li fih tali bażi legali jirreferi, barra minn hekk, għar-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data ³, u mhux għad-Direttiva 2016/680, ma huwiex ta' natura, fih innifsu, li jikkontesta l-eżistenza ta' tali awtorizzazzjoni, sa fejn jirriżulta, b'mod suffiċjement ċar, preċiż u inekwivoku mill-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet kollha applikabbli tad-dritt nazzjonali li l-ipproċessar ta' data bijometrika u ġenetika inkwistjoni jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva, u mhux tar-RĠPD.

F'dan il-kuntest, fid-dawl tal-fatt li l-leġislazzjoni nazzjonali rilevanti kienet tirreferi għad-dispożizzjonijiet tar-RĠPD li jirregolaw l-ipproċessar ta' data sensittiva, filwaqt li tirriproduci l-kontenut tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2016/680 li jirrigwardaw l-ipproċessar tal-istess data ⁴, il-Qorti tal-Ġustizzja tirrileva li **dawn id-dispożizzjonijiet ma humiex ekwivalenti**. Fil-fatt, filwaqt li l-ipproċessar ta' data sensittiva mill-awtoritajiet kompetenti **għal finijiet b'mod partikolari ta' prevenzjoni u ta' identifikazzjoni ta' reati kriminali** li jaqgħu taħt id-Direttiva 2016/680 jista' jiġi awtorizzat biss fil-każ ta' hteġġa konkreta u għandu jkun irregolat minn salvagwardji xierqa u previst mid-dritt tal-Unjoni jew mid-dritt nazzjonali, ir-RĠPD jistabbilixxi projbizzjoni tal-prinċipju ta' ipproċessar ta' din id-data, flimkien ma' lista ta' eċċezzjonijiet. Għalkemm il-leġislatur nazzjonali jista' jipprevedi, fil-kuntest tal-istess strument leġislattiv, l-ipproċessar ta' data personali għal finijiet li jaqgħu taħt id-Direttiva 2016/680 kif ukoll għal finijiet oħra li jaqgħu taħt ir-RĠPD, huwa obbligat jiżgura ruħu mill-assenza ta' ambigwiżà fir-rigward tal-applikabbiltà ta' wiehied jew iehor minn dawn iż-żewġ atti tal-Unjoni għall-gbir ta' data sensittiva.

Barra minn hekk, fir-rigward ta' traspożizzjoni inkorretta possibbli tad-Direttiva 2016/680, invokata mill-qorti tar-rinvju, il-Qorti tal-Ġustizzja tenfasizza li din id-direttiva **ma teżiġix** li d-dispożizzjonijiet nazzjonali li jawtorizzaw l-ipproċessar ta' data li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tagħha jkunu jinkludu **riferiment għall-imsemmija direttiva**. Hija tippreċiża li, meta l-leġislatur nazzjonali jipprevedi l-ipproċessar ta' data bijometrika u ġenetika minn awtoritajiet kompetenti li tista' taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva, jew dak tar-RĠPD, huwa jista', għal raġunijiet ta' ċarezza u ta' preċiżjoni, jirreferi esplicitament, minn naħa, għad-dispożizzjonijiet tad-dritt nazzjonali li jiżguraw it-traspożizzjoni ta' din id-direttiva u, min-naħa l-oħra, għar-RĠPD, mingħajr ma huwa obbligat isemmi l-imsemmija direttiva. Madankollu, **fil-każ ta' kontradizzjoni apparenti** tad-dispożizzjonijiet nazzjonali li jawtorizzaw l-ipproċessar tad-data inkwistjoni u dawk li jidhru li jeskluduh, **il-qorti nazzjonali għandha tagħti lil dawn id-dispożizzjonijiet interpretazzjoni li ttippreżerva l-effettività tad-Direttiva 2016/680**.

Sussegwentement, il-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi li d-Direttiva 2016/680 ⁵ u l-Karta ⁶ **ma jipprekludux leġislazzjoni nazzjonali li ttipprevedi li**, fil-każ ta' rifjut tal-persuna mixlija, għal reat intenzjonali sugġett għal prosekuzzjoni *ex officio*, li tikkoopera b'mod volontarju għall-gbir tad-data bijometrika u ġenetika li tikkonċernaha għall-finijiet tar-registrazzjoni tagħha, **il-qorti kriminali kompetenti hija obbligata li tawtorizza l-eżekuzzjoni forzata ta' dan il-gbir, mingħajr ma għandha s-setgħa li tevalwa jekk jeżistux motivi serji** sabiex jitqies li l-persuna kkonċernata wettqet ir-reat li fir-rigward tiegħu hija mixlija, sakemm id-dritt nazzjonali **jiggarantixxi sussegwentement l-istħarriġ ġudizzjarju effettiv tal-kundizzjonijiet ta' din l-imputazzjoni**, li minnhom tirriżulta l-awtorizzazzjoni għat-twettiq ta' dan il-gbir.

² Artikolu 10(a) tad-Direttiva 2016/680 moqri fid-dawl tal-Artikolu 52 tal-Karta.

³ Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' tali data, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data) (ĠU 2016, L 119, p. 1, rettifika ĠU 2018, L 127, p. 2, iktar "il quddiem ir-"RĠPD").

⁴ L-Artikolu 9 tar-RĠPD u l-Artikolu 10 tad-Direttiva 2016/680, rispettivament.

⁵ L-Artikolu 6(a) tad-Direttiva 2016/680.

⁶ L-Artikoli 47 u 48 tal-Karta, li jistabbilixxu, rispettivament, id-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva u l-prinċipju ta' preżunzjoni ta' innoċenza.

F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja tfakkar li, skont id-Direttiva 2016/680 ⁷, **I-Istati Membri għandhom jiżguraw li ssir distinzjoni ċara bejn id-data tal-kategoriji differenti ta' persuni kkonċernati**, b'tali mod li l-istess grad ta' ndhil fid-dritt fundamentali tagħhom għall-protezzjoni tad-data personali tagħhom ma jiġix impost fuqhom mingħajr distinzjoni, tkun xi tkun il-kategorija li huma jaġġmlu parti minnha. Madankollu, dan l-obbligu ma huwiex assolut. Barra minn hekk, sa fejn din id-direttiva tirreferi għall-kategorija ta' persuni li fir-rigward tagħhom jeżistu raġunijiet serji sabiex wieħed jemmen li huma wettqu reat kriminali, il-Qorti tal-Ġustizzja tippreċiża li **l-eżistenza ta' numru suffiċjenti ta' provi tal-ħtija ta' persuna tikkostitwixxi, bħala prinċipju, raġuni serja sabiex wieħed jemmen li hija tkun wettqet ir-reat inkwistjoni**. Għalhekk, id-Direttiva 2016/680 **ma tipprekludix leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-ġbir forzat tad-data tal-persuni li fir-rigward tagħhom jingabru biżżejjed provi li huma ħatja li wettqu reat intenzjonali sugġett għal prosekuzzjoni ex officio u li ġew mixlija għal din ir-raġuni**.

F'dak li jirrigwarda r-rispett tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva, peress li l-qorti nazzjonali kompetenti, sabiex tawtorizza miżura ta' eżekuzzjoni forzata tal-ġbir ta' data sensittiva ta' persuna mixlija, ma tistax tistħarreg, fuq il-mertu, il-kundizzjonijiet għall-imputazzjoni tagħha, il-Qorti tal-Ġustizzja tenfasizza, b'mod partikolari, li t-tneħħija b'mod temporanju mill-istħarriġ tal-qorti l-evalwazzjoni tal-provi li fuqhom hija bbażata l-imputazzjoni tal-persuna kkonċernata tista' tirriżulta li hija ġġustifikata matul il-fażi preliminari tal-proċeduri kriminali. Fil-fatt, tali stħarriġ, matul din il-fażi, jista' jostakola l-iżvolġiment tal-investigazzjoni kriminali li matulha din id-data tingabar u tillimita eċċessivament il-kapaċità tal-investigaturi li jidentifikaw ksur ieħor abbażi ta' paragun ta' din id-data mad-data miġbura waqt investigazzjonijiet oħra. Din il-limitazzjoni tal-protezzjoni ġudizzjarja **effettiva għalhekk ma hijiex sproporzjonata, peress li d-dritt nazzjonali jiggarrantixxi sussegwentement stħarriġ ġudizzjarju effettiv**.

Fir-rigward tar-rispett, minn deċiżjoni ġudizzjarja li tawtorizza l-ġbir tad-data inkwistjoni, tad-dritt għall-preżunzjoni ta' innoċenza, il-Qorti tal-Ġustizzja tirrileva, minn naħa, li, sa fejn, f'dan il-każ, dan il-ġbir huwa limitat għall-kategorija ta' persuni li r-responsabbiltà kriminali tagħhom ma tkunx għadha ġiet stabbilita, dan ma jistax jitqies li huwa ta' natura li jirrifletti s-sentiment tal-awtoritajiet li dawn il-persuni huma ħatja. Min-naħa l-oħra, il-fatt li l-qorti li għandha tiddeċiedi dwar il-ħtija tal-persuna kkonċernata ma tistax tevalwa, f'dan l-istadju tal-proċeduri kriminali, in-natura suffiċjenti tal-provi li fuqhom tkun ibbażata l-imputazzjoni ta' din il-persuna jikkostitwixxi garanzija tar-rispett tad-dritt tagħha għall-preżunzjoni ta' innoċenza.

Fl-aħħar nett, il-Qorti tal-Ġustizzja tikkonkludi li d-Direttiva 2016/680 ⁸ **tipprekludi leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-ġbir sistematiku ta' data bijometrika u ġenetika ta' kull persuna mixlija għal reat intenzjonali sugġett għal prosekuzzjoni ex officio għall-finijiet tar-reġistrazzjoni tagħha, mingħajr ma tipprevedi l-obbligu, għall-awtorità kompetenti, li tivverifika u li turi, minn naħa, jekk dan il-ġbir ikunx verament meħtieġ sabiex jintlaħqu għanijiet konkreti intiżi u, min-naħa l-oħra, jekk dawn l-għanijiet ikunux jistgħu jintlaħqu permezz ta' miżuri li jkun ta' ndhil inqas għad-drittijiet u għal-libertajiet tal-persuna kkonċernata**.

F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja tenfasizza li d-Direttiva 2016/680 hija intiża li tiżgura, fost affarijiet oħra, **protezzjoni ikbar fir-rigward tal-ipproċessar ta' data sensittiva**, li tinkludi d-data bijometrika u ġenetika, sa fejn dan ikun jista' joħloq riskji sinjifikattivi għal-libertajiet u għad-drittijiet fundamentali. Ir-rekwiżit inkluż fiha, li abbażi tiegħu dan l-ipproċessar huwa awtorizzat **"biss meta verament ikun meħtieġ"**, għandu jiġi interpretat fis-sens li jiddefinixxi **kundizzjonijiet imsaħħa** ta' legalità tal-ipproċessar ta' din id-data sensittiva ⁹. Barra minn hekk, il-portata ta' dan ir-rekwiżit għandha wkoll tiġi ddeterminata fid-dawl tal-prinċipji dwar l-ipproċessar tad-data, **bhal-limitazzjoni tal-għanijiet u l-minimizzazzjoni tad-data**.

F'dan il-kuntest, leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi l-ġbir sistematiku ta' data bijometrika u ġenetika ta' kull persuna mixlija għal reat intenzjonali sugġett għal prosekuzzjoni *ex officio* għall-finijiet tar-reġistrazzjoni tagħha hija, bħala prinċipju, **kuntrarja għal dan ir-rekwiżit**. Fil-fatt, din tista' twassal, b'mod indifferenzjat u ġġeneralizzat, għall-ġbir

⁷ L-Artikolu 6 tad-Direttiva 2016/680.

⁸ L-Artikolu 10 tad-Direttiva 2016/680, moqri flimkien mal-Artikolu 4(1)(a) sa (c) u mal-Artikolu 8(1) u (2) tagħha.

⁹ Fid-dawl tal-kundizzjonijiet li jirriżultaw mill-Artikolu 4(1)(b) u (c) u mill-Artikolu 8(1) tad-Direttiva 2016/680.

ta' data tal-parti l-kbira tal-persuni mixlija peress li l-kunċett ta' "reat kriminali intenzjonali sugġett għal prosekuzzjoni *ex officio*" huwa ta' natura partikolarment ġenerali u **jista' japplika għal ħafna reati kriminali, indipendentement min-natura tagħhom, mill-gravità tagħhom, miċ-ċirkustanzi partikolari ta' dawn ir-reati, mir-rabta possibbli tagħhom ma' proċeduri pendenti oħrajn, mill-fedina penali tal-persuna kkonċernata jew mill-profil individwali tagħha.**

NOTA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti, lill-qorti tal-Istati Membri fil-kuntest ta' kawża mressqa quddiemhom, li jitolbu lill-Qorti tal-Ġustizzja interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew li tiddeċiedi dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma taqtax il-kawża nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssib soluzzjoni għall-kawża skont id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni torbot, bl-istess mod, lill-qorti nazzjonali l-oħra li quddiemhom titressaq problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-[test sħiħ](#) tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Ibqgħu konnessi!

